

Toetsingskader fiscale regelingen | vermogenswinstbelasting winstbewijzen in startende ondernemingen

1. Is sprake van een heldere probleemstelling?

Ja. Het jaarlijks belasten van vermogensaanwas die nog niet door verkoop is verzilverd kan bij de belastingplichtige potentieel leiden tot liquiditeitsproblemen als sprake is van niet-liquide vermogensbestanddelen, met name bij aandelen in (snelgroeiende) startende ondernemingen. Daardoor is het nodig voor investeerders om extra liquide middelen aan te houden om een belasting over eventuele, nog niet verzilverde, vermogensaanwas te voldoen. Daardoor zou het minder aantrekkelijk worden om te investeren in dit type ondernemingen ten opzichte van meer liquide aandelen. De problematiek speelt bij deze bedrijven omdat de aandelen doorgaans niet eenvoudig verhandelbaar zijn. Dit argument alleen acht het kabinet echter niet voldoende om een uitzondering te rechtvaardigen.

Bij startende ondernemingen speelt als aanvullend argument dat deze bedrijven in de startfase, waarin de aandelen juist lastig te verhandelen zijn, juist wel een sterke waardeinstijging van de onderneming kan optreden.

Omdat het probleem wordt veroorzaakt door belastingheffing door de overheid, is de overheid de enige aangewezen partij om dit probleem op te lossen.

2. Is er noodzaak tot overheidsingrijpen?

Ja. In dit geval wordt het probleem veroorzaakt door de belastingheffing van de voorgestelde belasting in box 3. Interventie in deze belasting is dus noodzakelijk en dat is per definitie overheidsingrijpen.

3. Is het te bereiken doel helder en eenduidig geformuleerd?

Ja. Het doel is te voorkomen dat vanwege het nieuwe box 3-stelsel de investeringen in startende ondernemingen afnemen of minder toenemen, omdat investeerders andere investeringen aantrekkelijker vinden.

4. Instrumentkeuze

Kan worden aangetoond waarom financiële interventie de voorkeur verdient boven niet-financiële instrumenten?

De voorgestelde interventie (vermogenswinstbelasting in plaats van vermogensaanwasbelasting) komt neer op het uitstellen van de belastingheffing tot het moment van realisatie. Het is dus geen belastingkorting. Wel is het uitstellen een voordeel voor belastingplichtigen, omdat zij in de tussentijd van renten op de nog niet betaalde belasting kunnen genieten. Een alternatief zou zijn om in de vermogensaanwasbelasting een belastinguitstelfaciliteit tot het moment van realisatie te introduceren. Belastingplichtigen zouden er dan voor kunnen kiezen om de betaling van belasting uit te stellen tot uiterlijk het jaar van realisatie. Het verschil met de voorgestelde vermogenswinstbelasting is dat belastingplichtigen bij een uitstelfaciliteit rente verschuldigd zijn, waardoor het voordeel van het later betalen verdwijnt. Hier is echter niet voor gekozen.

Een heffing is niet aan de orde, omdat het probleem juist veroorzaakt wordt door belastingheffing middels de hoofdregel (vermogensaanwasbelasting) van het voorgestelde nieuwe box 3-stelsel.

Het probleem wordt veroorzaakt door belastingheffing middels de hoofdregel (vermogensaanwasbelasting) van het nieuwe voorgestelde box 3-stelsel. Om deze fiscale oorzaak weg te nemen is een fiscale aanpassing de enige logische optie. Daarom is gekozen voor een fiscale subsidie in plaats van een directe subsidie.

5. Is de maatregel doeltreffend?

Zonder uitzondering op de vermogensaanwasbelasting zou het minder aantrekkelijk worden om te investeren in dit type ondernemingen ten opzichte van meer liquide aandelen. De problematiek speelt met name bij deze bedrijven omdat de aandelen doorgaans niet eenvoudig verhandelbaar zijn. Bij startende ondernemingen speelt als aanvullend argument dat deze bedrijven in de startfase, waarin de aandelen juist lastig te verhandelen zijn, juist wel een sterke waardeinstijging van de onderneming kan optreden.

Met deze fiscale regeling wordt voorkomen dat het minder aantrekkelijk wordt om in startende ondernemingen te investeren. Er ontstaat dus een prikkel om te (blijven) investeren in startende ondernemingen. Naar verwachting wordt de beoogde uitkomst bereikt met deze prikkel.

6. Is de maatregel doelmatig?

In onderstaande tabel zijn de budgettaire gevolgen van het introduceren van een vermogenswinstbelasting voor winstbewijzen in startende ondernemingen opgenomen.

Jaar	Derving
2028	32
2029	17
2030	10
2031	6
2032	3
2033	0
Struc	0

Een alternatief zou zijn om in de vermogensaanwasbelasting een belastinguitstelfaciliteit tot het moment van realisatie te introduceren. Belastingplichtigen zouden er dan voor kunnen kiezen om de betaling van belasting uit te stellen tot uiterlijk het jaar van realisatie. Het verschil met de voorgestelde vermogenswinstbelasting is dat belastingplichtigen bij een uitstelfaciliteit rente verschuldigd zijn. Dit zou de derving van de Staat wegnemen en tevens de liquiditeitsproblemen oplossen. Hier is echter niet voor gekozen. Omdat betalingsproblemen naar verwachting voor een groot deel van de belastingplichtigen niet aan de orde zijn (zie ook de beantwoording van vraag 4) zou een uitstelfaciliteit een gerichtere en daarmee doelmatigere optie zijn geweest.

7. Is evaluatie van de maatregel voldoende gewaarborgd?

Ja. Het gehele wetsvoorstel wordt geëvalueerd. Bij inwerkingtreding per 2028 is de afronding van de evaluatie voorzien in 2032 (binnen vijf jaar na inwerkingtreding). De fiscale regeling wordt vervolgens iedere vijf jaar geëvalueerd op doeltreffendheid en doelmatigheid. In de memorie van toelichting is opgenomen op welke zaken de evaluatie betrekking heeft.

8. Is een horizonbepaling aan de orde?

Er is niet voorzien in een horizonbepaling.